

PROJECTE 4t d'ESO

CURS 2020-2021

Aprentatge i Servei “Para el carro”

INTRODUCCIÓ

El programa Compartim un futur va iniciar accions formatives i va elaborar recursos educatius específics sobre el sistema alimentari l'any 2016. Enguany, aprofitant la designació de Barcelona com a Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible, s'han creat més recursos sobre aquesta temàtica per tal de conscienciar la població de la importància de l'impacte ambiental del que mengem, dels residus relacionats amb els aliments que consumim i del paper que hi juguem com a consumidors. D'una banda, s'ha creat una aplicació que permet calcular el grau de sostenibilitat d'una recepta, la **CalcuTECA**, així com una activitat presencial per a la ciutadania i les famílies titulada **La recepta que canvia el món**. De l'altra, s'ha desenvolupat aquest projecte d'aprenentatge servei, anomenat **Para el carro!**, que es dirigeix a l'alumnat d'educació secundària.

La quantitat d'aliment malbaratat a casa nostra fa que sigui un tema cabdal a tractar en la nostra societat. L'alumnat, com a futur ciutadà cal que estigui plenament conscienciat del greu problema que s'ha de fer front. Amb aquest servei comunitari es pretén posar una llavor que sigui generadora de petits canvis en la nostra societat.

Què és l'Aprenentatge i Servei?

L'aprenentatge servei és una metodologia que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat d'una manera ben articulada. A través d'aquesta metodologia, l'alumnat identifica i treballa sobre les necessitats reals del seu entorn i pensa estratègies per tal de millorar-lo. Es tracta, doncs, d'un projecte amb utilitat social

(Associació Centre Promotor d'Aprenentatge Servei, 2019).

La metodologia ApS pretén que l'alumnat gaudeixi d'un procés d'aprenentatge significatiu i vivencial, teixir xarxes entre centres educatius i entitats/institucions del seu entorn i, sobretot, generar un projecte útil per a la comunitat.

OBJECTIUS DEL APS

Objectius

- Donar a conèixer la globalitat del sistema alimentari i les problemàtiques que hi estan relacionades.
- Empoderar l'alumnat perquè pugui ser motor de canvi en el seu entorn.
- Fomentar hàbits de consum responsables.
- Emprendre accions útils de manera col·lectiva per donar resposta a alguna de les problemàtiques del sistema alimentari.

Continguts

Aquest projecte permet treballar diversos continguts inclosos en l'eix Recursos i residus del Programa metropolità d'educació per a la sostenibilitat:

Sistema alimentari

- Cadena alimentària
- Impactes derivats de la industrialització i la producció intensiva
- Relació del sistema alimentari amb el canvi climàtic
- Models de producció sostenible

Malbaratament alimentari

- Problemàtica local i global
- Eines i recursos per combatre'l: reaprofitament alimentari, prevenció domèstica, incidència en diferents baules de la cadena alimentària, etc.

Impactes ambientals derivats de la generació de residus del sistema alimentari

- Problemàtica local i global
- Alternatives de consum conscient: sistema de retorn, compra a granel, envasos reutilitzables, economia circular...

DESENVOLUPAMENT

Eix temàtic

El projecte Para el carro! té com a pilar temàtic general l'eix de **Recursos i residus**.

De manera més específica, el seu eix temàtic principal és la **prevenció de residus relacionats amb el sistema alimentari en l'àmbit metropolità de Barcelona des d'una perspectiva de justícia ambiental i social**.

El nostre ApS ha seguit la següent estructura:

• **Fase de reflexió i planificació** (aproximadament 10 h)

Detecció del problema ambiental

Quins problemes ambientals observem al nostre entorn? Com creiem que repercuteixen en la societat? Quins són els col·lectius de persones més afectats?

Fem-ne una diagnosi

Són reals aquests problemes? Analitzem-los. Amb quins mètodes? Quines repercussions tenen?

Pensem solucions

Com podem millorar aquesta situació? I com podem ajudar els col·lectius més vulnerables? Quines solucions podem desenvolupar? (De l'aprenentatge al servei)

• **Fase d'execució i avaluació** (aproximadament 10 h)

Posem-les en pràctica

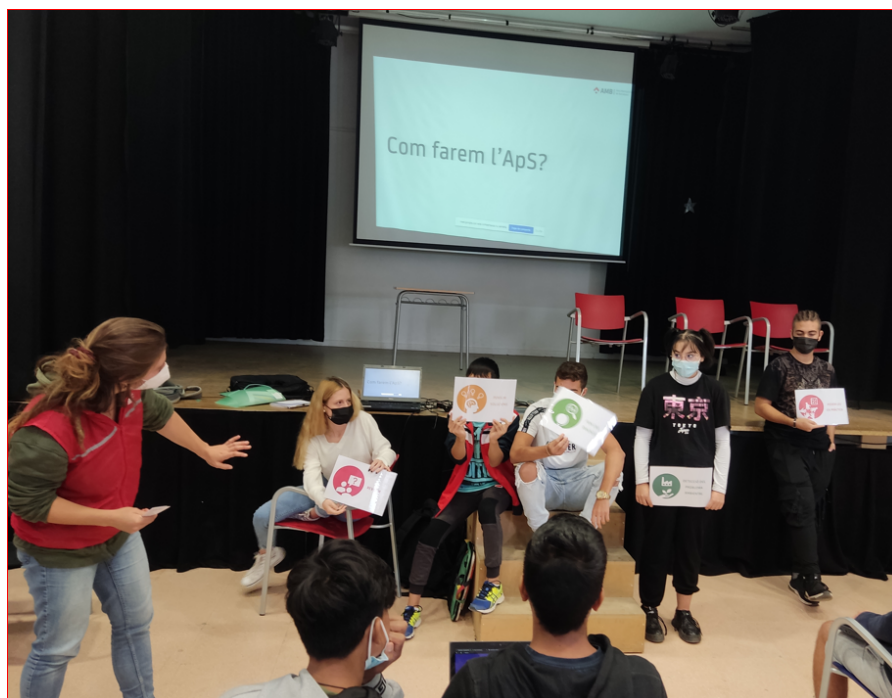
Establim un compromís amb un col·lectiu/entitat/associació. Fem xarxa!

Revisem el resultat

Tornem sobre les nostres passes: què ha fallat?, què ha sortit bé?, per què?, què podríem haver millorat?, com? Generem un informe.

Fem-ne difusió!

Ensenyem què hem fet i com ho hem fet. De quina manera? Documentem el procés.

AVALUACIÓ

Deixem a mode resum una graella de les sessions que s'han anat fent:

DATA	CALENDARI 4A I 4 B	GUIADA	AUTÒNOMA	ACTIVITATS A TREBALLAR
divendres 15/10	SESSIÓ 1 (sessió d'1h30minuts)	X		
dijous 21/10	SESSIÓ 2: RETREALIMENTEM-NOS		X	Activitats proposades al dossier
divendres 22/10	SESSIÓ 2: ACABAR		X	
dijous 28/10	Recursos: - Video sense ficció 1h . Extreure'n les idees principals i generar un debat posterior.		X	
divendres 29/10	SESSIÓ 3		X	Activitats proposades al dossier
dijous 4/11	4A- ACTIVITAT A CLASSE. STOP MALVARATAMENT 4B=Enllestir enquestes i esquema de les 6 preguntes	X	X	
divendres 5/11	Treball de camp de la sessió 3		X	
dijous 11/11	SESSIÓ 4	X		
divendres 12/11	A la primera hora hi ha 4B- l'ACTIVITAT A CLASSE. STOP MALVARATAMENT. A la primera hora 4A, cal parlar de la sessió 4, quines van ser les dades que van sortir, de quina manera les van interpretar, quines conclusions van treure, com les van representar, i possibles línies de treball APS. A la segona hora: Xerrada banc d'aliments, Jordi Mèlic. (30 min)	X	X	
dijous 18/11	Recursos: - Comprem de manera responsable (test)			
divendres 19/11	SESSIÓ 5 (sessió d'1h30minuts)	X		
dijous 25/11	SESSIÓ 6	X		
divendres 26/11	4A- SORTIDA COMPOSTATGE TORRELLES. 1 GRUP A LES 10:00 I EL SEGON GRUP A LES 11:30 fins les 13. (reserva a l'autocar) El grup B inicia la feina per poder realitzar el treball de camp.		X	
dijous 2/12	Planificar i preparar el material necessari per fer el treball de camp. Tenir clar l'objectiu final i tot el que es necessita.		X	
divendres 3/12	Treball de camp al poble.		X	
dijous 9/12	Treball de camp		X	
divendres 10/12	SESSIÓ 7	X		
dijous 16/12	4B- SORTIDA COMPOSTATGE TORRELLES. 1 GRUP A LES 10:00 I EL SEGON GRUP A LES 11:30 fins les 13. (reserva a l'autocar) El grup 4A ha de tenir feina per fer (Documental dillunç començo podria estar bé)			
divendres 17/12	Exposició de la fina feta		X	

S'han realitzat tasques on l'alumnat s'ha autoavaluat segons la competència social i personal:

MOLT: 4 BASTANT: 3 POC: 2 GENS: 1	Mentre dura la sessió estic centrada en la feina, sense distreure'm	La meva actitud ajuda a que hi hagi un ambient de treball a l'aula.	Em concentro quan es tracta d'aprendre els nous conceptes treballats sobre el malbaratament alimentari	GLOBAL
Muzammil	2	4	3	3.0
Awais				#DIV/0!
Juan	3	3	3	3.0
Héctor	2	3	3	2.7
Lluc	2,8	3,2	2,9	3.0
Jiayi	3	3,7	2,7	3.0
Denis	2	3,5	2	2.5
Raúl	3	3	2	2.7

S'han creat tasques on l'alumnat penjava al moodle la feina feta, sobretot d'aquelles tasques més teòriques per poder valorar l'assoliment d'aquestes.

Altres tasques de coavaluació on es repartien la puntuació en funció de la feina feta dins del grup:

ALUMNE/A	NORA	JUAN	LAURA	ANA	NAYARA	DENIS	JANA	RJANA ID	DESVIACIÓ
Nora	18	18	18	18	18	20	18.3	18.0	0.3
Juan	18	18	18	18	18	15	17.5	18.0	-0.5
Laura	18	18	18	18	18	15	17.5	18.0	-0.5
Ana	18	18	18	18	18	20	18.3	18.0	0.3
Nayara	18	18	18	18	18	20	18.3	18.0	0.3
Denis	10	10	10	10	10	10	10.0	18.0	-8.0
TOTAL 100	100	100	100	100	100	100	100.0	100.0	0.0

I evidentment, avaluacions sobre les exposicions finals de la feina feta en la part del servei a la comunitat.

COMPETÈNCIES TREBALLADES EN AQUEST APS

- Competències Personal i Social

Competència 1. Prendre consciència d'un/a mateix/a i implicar-se en el procés de creixement personal.

Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.

Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.

Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva i responsable.

- Competències Cultura i Valors

Competència 1. Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes.

Competència 4. Identificar els aspectes ètics de cada situació i donar-hi respostes adients i preferentment innovadores.

Competència 5. Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences.

Competència 9. Analitzar críticament l'entorn des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva.

Competència 10. Realitzar activitats de participació i de col·laboració que promoguin actituds de compromís i democràtiques.

- Àmbit científicotecnològic

Competència 6. Reconèixer i aplicar els processos implicats en l'elaboració i validació del coneixement científic.

Competència 11. Adoptar mesures amb criteris científics que evitin o minimitzin els impactes mediambientals derivats de la intervenció humana.

Competència 12. Adoptar mesures de prevenció i hàbits saludables en l'àmbit individual i social

Competència 1. Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes.

Competència 2. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim.

Competència 5. Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur.

Competència 9. Utilitzar materials de manera eficient amb coneixements científics i criteris tecnològics, per resoldre situacions quotidianes.

Competència 11. Adoptar hàbits sobre l'adquisició i ús de béns i serveis, amb coneixements científics i socials per esdevenir un consumidor responsable.

Competència 12. Participar en la vida col·lectiva per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just i solidari.

EXEMPLE D'UNA DE LES IDEES QUE ES VAN DUR A TERME EN L'APS

APRENTATGE I SERVEI 4t ESO - INS GABRIELA MISTRAL

ACTUACIÓ: Un hort a una ampolla (Motivem a la gent a cultivar els seus vegetals)

COMPONENTS DEL GRUP: Jiayi Chen, Mónica Roncero Ruiz

QUÈ HEM FET?

(expliqueu quin era el vostre objectiu i si s'ha aconseguit)

El nostre objectiu és motivar a la gent a cultivar vegetals a casa seva per evitar la gran petjada hídrica i de carboni que significa comprar als grans supermercats. Nosaltres només podem proporcionar els coneixements i la planta a les persones, i algunes van acceptar-ho, per tant, aquest objectiu sí que el vam aconseguir. Encara i així, no sabem si realment han fet el que nosaltres els vam proposar.

COM HO HEM FET?

(passos que hem seguit per portar a terme la nostra intervenció)

Vam aprofitar unes verdures que havíem plantat a principis de tardor, que ja havíem crescut suficient. Les vam trasplantar a ampolles buides. Després les vam intentar repartir pel carrer.

COM HA ANAT?

(Coses que han sortit bé i coses que es poden millorar)

Vam aconseguir trobar 5 persones disposades a acceptar les plantes. Hauríem de millorar una mica l'organització com a grup per evitar atabalar-nos tant i tenir més temps per a fer les tasques.

VALORACIÓ GENERAL DE L FEINA FETA
--

NA

AS

AN

AE

VALORACIÓ DEL PROFESSORAT I PROPOSTES DE MILLORA

Els alumnes han treballat molts continguts relacionats amb el malbaratament alimentari. És un APS on abans de fer el treball de camp hi han bastantes sessions teòriques, potser es poden escurçar ja que per als alumnes és feixuc.

L'alumnat ha entregat un producte final on es veu tota la feina feta. Han sortit propostes molt interessants per tots aquells grups que han treballat. S'ha fet una sessió de cloenda on cada grup ha explicat i presentat la tasca que han dut a terme amb suport audiovisual.

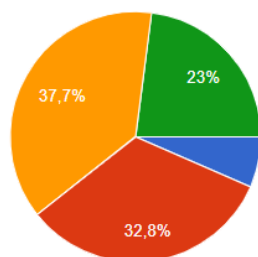
A nivell organitzatiu caldria preveure dies on l'alumnat pugui baixar al poble per iniciar la part pràctica de l'APS.

La sortida a la planta de compostatge de Torrelles no ha estat massa ben valorada per l'alumnat.

Deixem les valoracions de l'alumnat per tenir les en compte si es repeteix el projecte.

1. El tema proposat "El malbaratament alimentari" t'ha semblat interessant? En general sí, bastant.

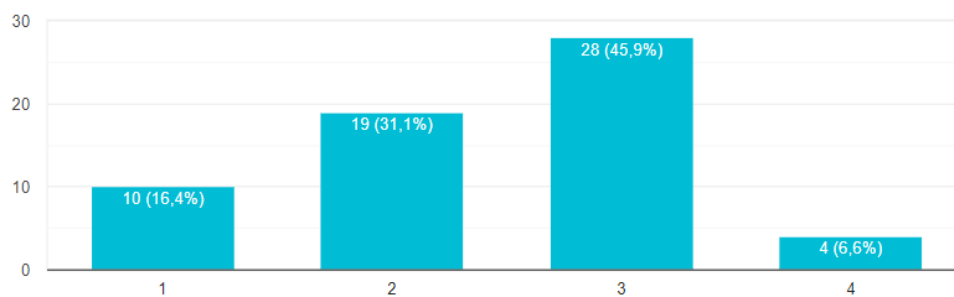
61 respostes

- En general sí, molt.
- En general sí, bastant.
- En general no, poc interessant.
- En general no, gens interessant.

2. Creus que amb un projecte tipus "APS" aprens més? 3

61 respostes

3. T'agrada treballar amb el format d'APS (poder realitzar una intervenció pràctica relacionada amb la comunitat al finalitzar el projecte)? 2

61 respostes

